

همه چیز در دست تو...

کسی را سراغ داری که هر چه به او بسپاری، ده برابرش را به تو برگرداند؟
 هفتاد برابر؟
 هفتصد برابر؟
 بی اندازه و بی پایان چطور؟
 اگر کمی دقت کنی، حتماً او را می شناسی.

***

غیر قابل تصور 4 - بهشت را توصیف کنید؟

سرزمینی به وسعت تمام آسمان‌ها و زمین، پوشیده از باغ‌های بزرگ و قصرهای باشکوه و زیبا. رودهایی از شیر و عسل و آب زلال که به جای سنگریزه و خاک در آنها دانه‌های مروارید غلطان است. اینجا بهشت است، پاداش خداوند به نیکوکاران! درهای بهشت گشوده می‌شود و فرشتگان خوش آمدگویان به استقبال مؤمنان می‌آیند. اینجا از بیماری، ترس، اندوه و خستگی خبری نیست. خدمتکاران مؤدب و زیبا در کمال احترام از شما با غذاهای لذیذ و نوشیدنی‌های بهشتی پذیرایی می‌کنند. اینجا هر میوه‌ای که شما بخواهید وجود دارد. همین که در دلتان قصد می‌کنید میوه‌ای را بخورید، آن درخت شاخه‌هایش را پایین می‌آورد و میوه‌هایش را دسترس شما قرار می‌دهد. نیکوکاران در بهشت به دیدار یکدیگر رفته و با پیامبران، امامان و نیکوکاران همنشین‌اند. آنها با لباس‌های حریر بر روی تخت‌های زیبایی در کنار هم نشسته و با مهربانی با یکدیگر گفت‌وگو می‌کنند. اینجا فقط گوشه‌ای از نعمت‌های بی‌شمار خداوند به نیکوکاران است. آنچه شیرینی این نعمت‌ها را برایشان بیشتر می‌کند این است که هیچ‌گاه نعمت‌های بی‌پایان خداوند از آنها گرفته نخواهد شد و آنان همان‌گونه که خودشان آرزو دارند، تا ابد در بهشت خواهند ماند.

5 - چه چیزی لذت نعمات بهشتی را افزون می‌کند؟

6 - خداوند مهربان دربارهٔ وسعت نعمت‌های بهشت می‌فرماید؟^{چه}

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ^۱

در آنجا هر چه بخواهند برایشان [فراهم] است و البته [آنچه] نزد ماست بیشتر [از خواسته‌های آنها]
است.

آنچه خواندیم، بخشی از توصیف‌های قرآن کریم و احادیث معصومین علیهم‌السلام درباره بهشت است. علاوه بر نعمت‌هایی که گفته شد، دوست دارید خداوند در بهشت چه نعمت‌های دیگری به شما بدهد؟ هم نشینی با امامان - پیامبران و نیکوکاران

بهشت‌آفرینان

اما این همه پاداش در برابر چیست؟

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم می‌فرماید:

در بهشت فرشتگانی را دیدم که با خست‌هایی از طلا و نقره قصری می‌ساختند. آنها گاهی دست از کار می‌کشیدند و بعد از مدتی دوباره شروع به ساختن می‌کردند.

از آنان پرسیدم: چرا ناگهان دست از کار می‌کشید؟

گفتند: وقتی مصالح ساختمانی ما تمام می‌شود، دیگر نمی‌توانیم کار کنیم. پس منتظر می‌شویم تا دوباره برای ما مصالحی بفرستند.

7 - فرشتگان بهشتی در جواب رسول خدا (ص) که از آنها پرسیدند چرا گاهی دست از ساختن قصر برمی دارید چه گفتند؟

پرسیدیم: مصالح کار شما چیست؟ 8 - مصالح ساختمانی فرشتگان برای ساختن قصر در بهشت چیست؟

گفتند: هنگامی که مؤمنی در دنیا می‌گوید: «سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر» این کلمات او در این جهان تبدیل به خشت‌های طلا و نقره می‌شود و ما برای او با این خشت‌ها قصر می‌سازیم و هرگاه گفتن این کلمات را قطع کند، مصالح ما نیز تمام می‌شود.^۲

جواب سوال 3 کتاب

خیر، زیرا بنا بر این نعمت‌های بهشت به دست خود انسان‌ها به بهشت فرستاده می‌شود. آنها با اعمال صالحی که در دنیا انجام می‌دهند، این نعمت‌ها را برای زندگی خود در بهشت ذخیره می‌کنند. خداوند مهربان هم تلاش آنها را می‌بیند، برای قدردانی از آنها پاداششان را ده‌ها و گاهی صدها برابر می‌کند و چنین هدایای ارزشمندی را در بهشت به آنان می‌بخشد. در حقیقت نعمت‌های بهشت، نتیجه اعمال نیک انسان‌ها در دنیا و لطف و بخشش فراوان خداوند به آنها در آخرت است.

اما بیرون از بهشت، در قعر دره‌ای بسیار عمیق: 9 - جهنم را توصیف کنید؟

آتش از هر سو زبانه می‌کشد. ستمکاران مغرور مانند هیزم، آتش می‌گیرند و می‌سوزند. اینجا زندان آنهاست، جهنم.

فریادهای گوش‌خراش جهنمیان و صدای مهیب آتش، از فاصله‌های دور، هر دلی را از ترس می‌لرزاند. ستمگرانی که در دنیا مؤمنان را آزار می‌دادند، اینجا با صورت‌های سیاه و زشت در میان آتش به دنبال آب و غذا می‌گردند؛ اما نه آبی هست و نه غذایی.

این سرانجام کسانی است که به خدا و فرستادگانش ایمان نداشتند و روز قیامت را انکار می‌کردند. ستمکارانی که مردم را اذیت می‌کردند و از هیچ گناهی روی نمی‌گرداندند.

به نظر شما چرا جهنمیان در جهنم عذاب می‌شوند؟ چون به خدا و فرشتگانش ایمان نداشتند - روز قیامت را انکار می‌کردند - مردم را اذیت می‌کردند - از هیچ گناهی روی نمی‌گرداندند.

۱. البته تنها این ادکار نیستند که بهشت ما را می‌سازند؛ بلکه کارهای نیک هم مانند این ذکر نورانی باعث جلب رحمت و پاداش خداوند در بهشت می‌گردند. ۲. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۸۸.

دوزخ آفرینان

جواب سوال 1 کتاب

این عذاب‌ها همان کارهای زشتی است که دوزخیان از دنیا برای خودشان پیش فرستادند. هریک از این زشتی‌ها به صورت غذایی دردناک درمی‌آید و به نزد صاحبش بازمی‌گردد؛ مثلاً کسی که در دنیا همیشه با زبانش دیگران را آزار می‌دهد، در جهنم همواره در محاصرهٔ مارها و عقرب‌های گزنده‌ای قرار دارد که خودش آنها را به وجود آورده است.

پس باید گفت: جهنم را نیز خود جهنمیان با اعمال خود به وجود آورده‌اند.

به محض ورود کسی به جهنم، جهنمیان با ناسزا و نفرین به استقبال او می‌روند. گروهی از آنها به گروهی دیگر که در دنیا با یکدیگر دوست بودند می‌گویند: شما در دنیا ما را گمراه کردید، پس باید عذاب ما را هم به دوش بکشید. آنها می‌گویند: ما که شما را مجبور نکرده بودیم. شما خودتان به دنبال ما می‌آمدید. ما عذاب خودمان را هم نمی‌توانیم تحمل کنیم.

جواب سوال 2 کتاب

سپس همگی به سراغ شیطان رفته و می‌گویند: تو بودی که همهٔ ما را گمراه کردی و به جهنم کشاندی. شیطان می‌گوید: «خداوند به شما وعده‌های راست داد و من وعده‌های دروغ. شما خودتان وعده‌های راست خداوند را کنار گذاشتید و وسوسه‌های دروغ مرا باور کردید. پس به جای سرزنش من، خودتان را سرزنش کنید!...»

جواب شیطان در برابر کسانی که می‌گویند گمراه شده‌اند

اینجاست که جهنمیان به فرصت‌های از دست رفته فکر می‌کنند و با حسرت و پشیمانی می‌گویند:

«ای کاش، در دنیا با فلان شخص دوست نمی‌شدیم. ای کاش، اصلاً مشت‌های خاک بودیم و امروز چنین

حالی نداشتیم. ای کاش، ایمان داشتیم و عمل صالحی انجام می‌دادیم...»^۲.

10 - جهنمیان وقتی به فرصت‌های از دست رفته فکر می‌کنند با حسرت و پشیمانی چه می‌گویند؟ به راستی در این میان مقصر کیست؟

* دوزخیان خودشان را مقصر نمی‌دانند بلکه شیطان و دوستان گمراهشان را مقصر می‌دانند.

در قرآن کریم می‌خوانیم:

عده‌ای در روز قیامت می‌گویند: «اگر ما به پندهای پیامبران عمل می‌کردیم یا به نتیجهٔ

کارهای خودمان می‌اندیشیدیم، اکنون در جهنم نبودیم.»^۳

به نظر شما این افراد از کدام یک از نعمت‌هایی که داشته‌اند به درستی استفاده نکرده‌اند؟ نبوت

قدرت تصمیم‌گیری و اختیار - قدرت تفکر

۱. سورهٔ ابراهیم، آیهٔ ۲۲ ۲. سورهٔ فرقان، آیهٔ ۲۸؛ سورهٔ نبأ، آیهٔ ۴۰؛ سورهٔ مؤمنون، آیهٔ ۱۰۰ ۳. سورهٔ ملک، آیهٔ ۱۰

بیشتر بدانیم

یکی از نام‌های روز قیامت، روز جزاست؛ یعنی روزی که هیچ کار نیک و بدی نادیده گرفته نمی‌شود و برای هر کاری - هر قدر هم کوچک باشد - پاداش یا مجازاتی مناسب آن کار در نظر گرفته می‌شود.

برای اینکه علت این نام‌گذاری را بدانید بهتر است به احادیث زیر توجه کنید:

- کسی که روزه می‌گیرد، روزه‌اش در روز قیامت به سیری تبدیل می‌شود که آتش را از او دور

می‌کند.^۱

- بهترین انسان‌ها در روز قیامت کسانی‌اند که به پدر و مادر خود خوبی کنند.^۲

- کسی که از کارهای بد دیگران گذشت کند و آنها را ببخشد، خداوند عذاب آتش را از او دور

می‌کند.^۳

- انسان متکبر و مغرور در روز قیامت، مانند مورچه‌ای کوچک محشور می‌گردد.^۴

- کسی که همسایه‌هایش را اذیت کند، خداوند بهشت را بر او حرام می‌کند و جایگاهش را آتش قرار

می‌دهد.^۵

- نتیجهٔ دروغ گفتن، خواری در دنیا و عذاب در آخرت است.^۶

همان‌طور که می‌بینیم وضعیت هر کسی در روز قیامت، متناسب با اعمالی است که در دنیا انجام داده

است. بنابراین، همهٔ ما از همین حالا می‌توانیم با توجه به اعمال خود در این دنیا، وضعیتمان را در قیامت

پیش‌بینی کنیم.

راستی شما دوست دارید در آن روز چگونه باشید؟

۱. کافی، ج ۴، ص ۶۲. ۲. مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ۱۳، ص ۴۱۴. ۳. تَنْبِيهُ الْخَوَاطِرِ، ج ۲، ص ۱۲. ۴. کافی، ج ۲، ص ۳۱۱. ۵. وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۴. ۶. میزان الحکمة، ج ۳، ص ۲۶۷۷.

- ۱- عذاب‌های جهنم را چه کسی به وجود آورده است؟ توضیح دهید.
- ۲- وقتی گناهکاران اشتباهات خود را به گردن شیطان می‌اندازند، او چه پاسخی به آنها می‌دهد؟
- ۳- آیا نعمت‌ها و پاداش‌های همه بهشتیان مانند یکدیگر است؟ چرا؟

پیشنهاد

در قرآن کریم می‌خوانیم :

در روز قیامت، بهشتیان از دوزخیان می‌پرسند : چه چیزی این‌گونه شما را به سوی جهنم کشانید؟ جهنمیان در پاسخ، چهار کار خود را برمی‌شمارند که به سبب آنها گرفتار عذاب شده‌اند. شما می‌توانید با مراجعه به سوره مدثر (آیات ۴۳ تا ۴۶) این سؤال و جواب را یادداشت کرده و برای دوستانتان در کلاس بازگو کنید.